

B O N S A I vereniging Midden Nederland

opgericht in 1977 en aangesloten bij
de Nederlandse Bonsai Vereniging

Voorzitter: Bob van Ruitenbeek
06 - 184 712 27
bonsai_moyogi@hotmail.com

Penningmeester: Joke Andringa
035 - 602 65 12, joke@bonsai4all.nl

Secretaris: Wouter Snel
035 - 887 35 34, woutersnel@ziggo.nl

Algemene zaken: Nol van der Linden
0294 - 45 01 73, nol@parenthese.nl

Algemene zaken: vacant

Bibliotheek: Edith den Ouden
030 - 244 07 71
e.den.ouden@live.nl

Gironummer: 6560336
t.n.v. Bonsai Vereniging
Midden Nederland, Soest

www.bonsaimiddennederland.nl

Lidmaatschap

U kunt lid worden van onze vereniging op elk gewenst moment. De kosten zijn € 45,00 per jaar. Informatie over lidmaatschap zijn verkrijgbaar op de bijeenkomsten, of bij de secretaris.

nieuwsbrief dec. 2011

Vooruit kijkend pre bonsai

Tijdens de december bijeenkomst zal Pieter van Uden een lezing houden over pre bonsai. Op de laatste bijeenkomst van 2009 hield Pieter van Uden een verrassend interessante lezing over bomen in de natuur. U kunt er van uit gaan dat ook deze lezing de moeite waard is.

Pieter van Uden

Wat is pre bonsai?

Dit zijn voorgevormde kwekersplanten (ook wel uitgangsmateriaal, pre-Bonsai of startersplanten genoemd) en zijn overal verkrijgbaar, denk aan tuincentra, (boom)kwekers en Bonsai centra. Juist omdat ze zijn voorgevormd zitten er soms exemplaren tussen die heel goed kunnen worden gebruikt voor Bonsai. Het kweken van Bonsai uit kwekerijplanten heeft voordelen en nadelen. Een groot voordeel is dat de plant na aanschaf direct kan worden gevormd, je ziet dus direct resultaat. Een nadeel is dat dikke tak-
lees verder op pagina 2

Even bijkletsen Pinus mugo 'mughus'

Zoals geschreven: de pinus mugo mughus ging mee naar cursus. Er moest een bocht in de stam komen, Dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Er waren maar liefst 2 sterke mannen + draad 5 mm en een paar spandraden, voor nodig (en dat voor zo'n klein boompje), om dat te realiseren, maar het lukte. Ik mocht alleen maar toelijken, maar ja, draaddikte 5 mm. krijg ik echt niet rond een stam of tak. Het resultaat mag er zijn, en omdat het toch een behoorlijke ingreep was, moet verder bedraden nog even wachten tot volgend jaar.

Zo was hij

en zo is hij nu

en dit moet het worden.

Dit was de laatste van 2011

*Allemaal fijne feestdagen
Joke*

Van de voorzitter

Beste leden, de laatste maand van het jaar is reeds aangebroken. Een maand waarin de sint weer naar Spanje is vertrokken en iedereen al druk in de weer is voor de kerst.

De komende bijeenkomst komt Pieter van Uden voor ons een lezing verzorgen. Deze lezing is vorig jaar helaas komen te vervallen wegens zware sneeuwval en zal bij deze alsnog gehouden worden.

Afgelopen bijeenkomst heeft Bruno weer met veel enthousiasme de probleembom bespreking gedaan. Zoals elk jaar waren er weer genoeg problemen te bespreken die weer de nodige ideeën opleverden. Bij deze Bruno nogmaals bedankt.

Voor komend jaar zijn we nog bezig om een interessant en energerend programma samen te stellen.

Als u nog ideeën heeft hoor ik die graag per mail of anders kunt u altijd iemand van het bestuur aanspreken.

Zelf kan ik helaas niet aanwezig zijn bij de komende bijeenkomst wegens de kerstdrukte op mijn werk.

Daarom wens ik iedereen vast goede feestdagen en de beste wensen voor het nieuwe jaar.

Bob van Ruitenbeek

vervolg van pagina 1

ken, of zelfs een deel van de stam, moeten worden inkort. Op die manier laat je dus vaak lelijke snoeiwonden achter.

Waar kan ik starterplanten vinden?

De meeste kleine tuincentra hebben wat ruwer materiaal te koop staan, wat erg geschikt kan zijn voor Bonsai doeleinden. Een dag speuren langs wat lokale kwekers kan soms veel opleveren. Ook (online) Bonsai winkels bieden startersplanten te koop aan, het gaat hier om planten die specifiek voor Bonsai zijn opgekweekt en zijn dus erg geschikt; echter ook vaak aanzienlijk duurder.

En dan?

Na de aanschaf kan de boom (afhankelijk van de boomsoort) vaak direct worden gevormd, doe dit echter alleen wanneer de boom gezond is. Het verpotten moet normaal gesproken wachten tot de volgende vroege lente. Het is verstandig om de boom direct te bemesten om te zorgen voor een gezonde groei.

Dit zijn maar een paar vragen met een antwoord, maar wil je meer te weten komen over pre bonsai kom dan naar de december bijeenkomst en Pieter van Uden zal antwoord geven op je vragen.

Afdelings bijeenkomsten

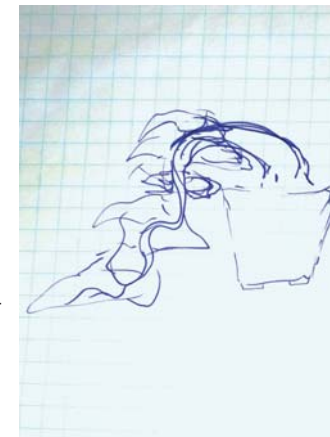
De bijeenkomsten worden meestal op elke derde zaterdag van de maand gehouden in het Dorps-huis: 'De Dissel', Disselplein 6, te Hooglanderveen. Tel: 033 257 17 25 <http://www.dedissel.com> Aanvang 13:00 uur, zaal open 12:30 uur. Winkel, bibliotheek met video's, dvd's, en loterij bij iedere bijeenkomst. Uiteraard kan men voor vragen, opmerkingen en suggesties altijd terecht bij het bestuur. Hebt u problemen of wilt u advies, neem dan de boom in kwestie mee naar de bijeenkomst, er is altijd iemand in de buurt van de huiskamertafel die bij problemen kan helpen!

Terugblik clubmiddag november

De bijeenkomst van november werd op onnavolgbare wijze door Bruno gevuld met een bespreking van de probleembomen van de leden. Er kwamen gedurende zijn voordracht weer heel wat bomen langs. En aan het eind van de middag ging menigeen naar huis in het besef dat hij helemaal geen probleembom heeft! Of anders toch hoe het probleem aan te pakken zodat de boom alsnog een goede toekomst tegemoet kan gaan. Bruno bedankt!

Foto's: Piet Dekkers

Juniperus chinensis 11 jaar in training

Soort: *Juniperus chinensis*
Leeftijd: Ongeveer 36 jaar
In training sinds: 2000
Hoogte: 64 cm
Stijl: Moyogi

De 1e styling

De boom werd in 2000 bij Lodder door Bruno uitgezocht te samen met wat andere bonsai. Jan van Wagenveld was erg onder de indruk van deze boom en wilde hem graag overnemen. Dit was natuurlijk geen probleem. Onder leiding van Bruno heeft Jan deze boom gestyld tot een bunjin.

Dit is de boom na de eerste styling. Voor dit materiaal toentertijd een acceptabele oplossing.

De 2e styling

De 2e styling vindt plaats tijdens een demo bij zijn 'eigen' bonsai vereniging Midden Nederland. Er werden spalkdraden van koper parallel aan de stam gelegd. Daarna werd het geheel in de (natte) raffia gewonden en vervolgens bedraad. Met hulp werd de stam onder brekende (kernhout) geluiden gebogen. De tekening laat zien waar de boom gebogen werd, eerst naar beneden 1 en daarna weer naar boven 2. Daarna werd er helemaal niets gedaan. De boom moet kunnen herstellen na zo'n ingreep. Ieder jaar nam Bruno de boom weer mee naar de vereniging zodat men kon zien dat deze methode

(mits goed uitgevoerd) de boom geen kwaad doet.

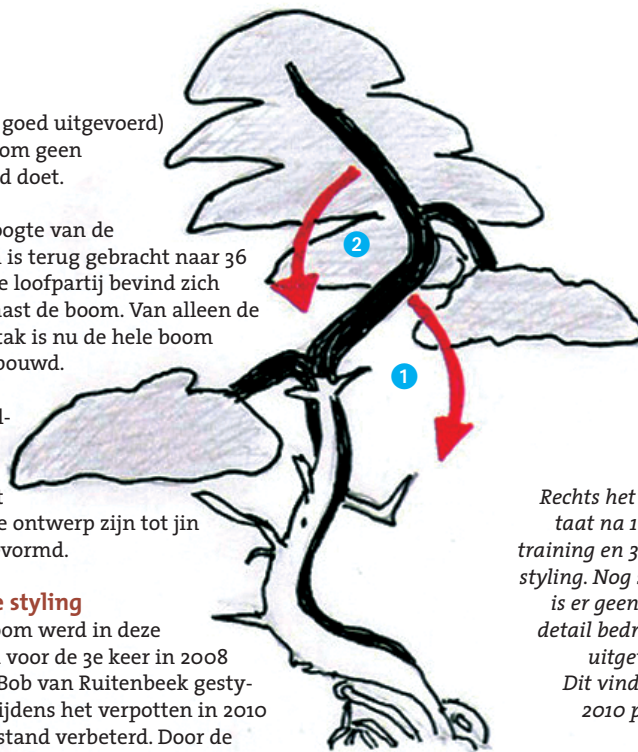
De hoogte van de boom is terug gebracht naar 36 cm, de loofpartij bevindt zich nu naast de boom. Van alleen de 2e zijtak is nu de hele boom opgebouwd. De 2 gestel-takken in het vorige ontwerp zijn tot jin omgevormd.

De 3e styling

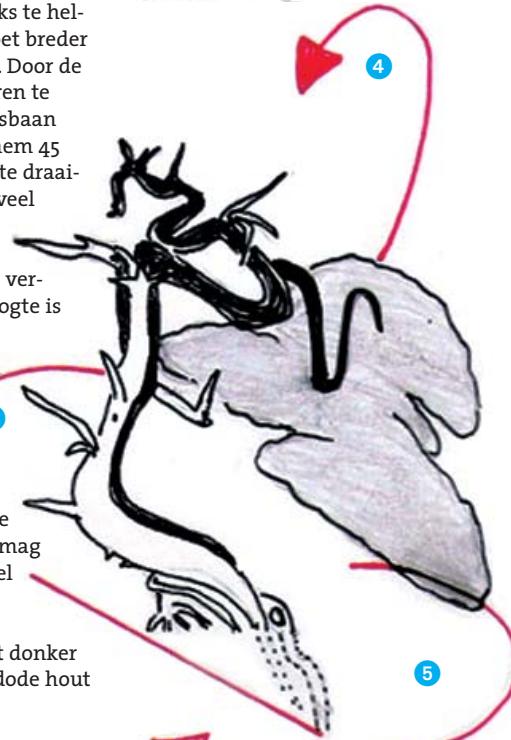
De boom werd in deze stand voor de 3e keer in 2008 door Bob van Ruitenbeek gestyled. Tijdens het verpotten in 2010 is de stand verbeterd. Door de boom 45 graden naar links te hellen 3 wordt de wortelvoet breder en de stam dynamischer. Door de boom 45 graden naar voren te hellen 4 wordt de levensbaan beter zichtbaar en door hem 45 graden met de klok mee te draaien 5 wordt de stamlijn veel beter. Nu is de boom 32 cm hoog en totaal anders dan voorheen. De verhouding van dikte en hoogte is nu acceptabel.

De bonsai is in een goed passende trainingspot gezet. De toekomstige pot moet wat kleiner en mag wat Bruno betreft ook wel wat hoger op de pootjes staan.

De toekomstige pot moet donker van kleur zijn zodat het dode hout goed opvalt.

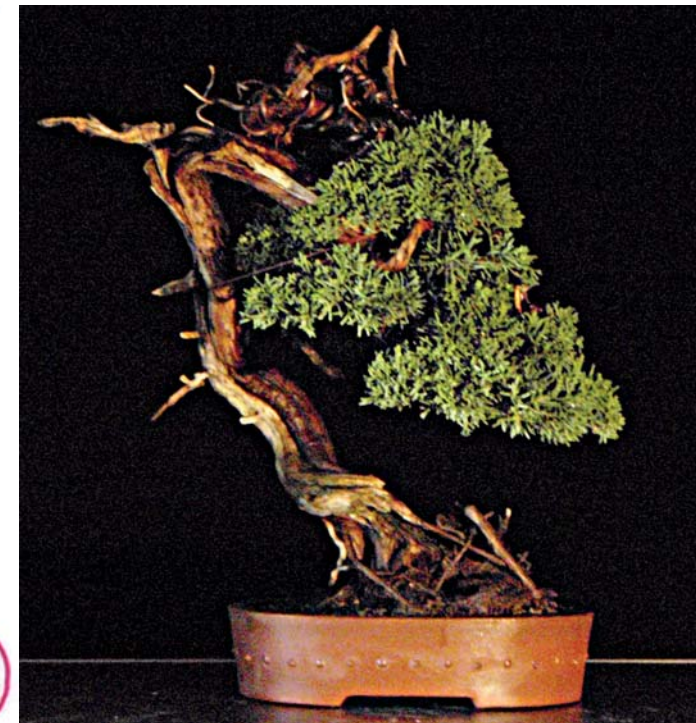

Rechts het resultaat na 10 jaar training en 3 x een styling. Nog steeds is er geen echte detail bedrading uitgevoerd. Dit vindt eind 2010 plaats.

Op de website van Bruno: www.brunowijman.nl vind je nog meer leerzame informatie over het vormen en houden van Bonsai

Onlangs werd de boom voor de 4e maal gestyled door Oscar Ramos en in een nieuwe trainingspot gezet. De nieuwe en definitieve pot is in de maak bij Tom Benda. Zie hieronder het (voorlopig) eindresultaat.

Masterclass Shohin

Deze masterclass werd gegeven door Bob van Ruitenbeek en Bruno Wijman. Beide heren laten zich middels hele mooie opstellingen regelmatig op shows zien. Tijdens de laatste EBA show heeft de Shohin opstelling van Bob de eerste prijs gewonnen!

Bij aanvang van de avond werd, evenals bij de Azalea masterclass, al aangegeven dat één avond te weinig is en dat er volgend jaar een vervolg zal komen.

Maten

Bij Shohin gaat het om bonsai die gemeten vanaf de potrand niet hoger zijn dan 21 cm. Dit zijn niet de allerkleinste bonsai want die zitten onder de 15 cm en worden Mame genoemd.

Uiteraard groeit een Shohin ook in de hoogte. Probleem is als het boompje te groot wordt dat je dan niet zondermeer de top kunt snoeien omdat dan de verhoudingen niet meer kloppen. Kifu zijn Shohin die net te groot zijn en uit de Shohin klasse groeien, ze moeten kleiner zijn dan 24 cm. Dan is er ook nog de maat tot 39 cm en die wordt Chuhin genoemd.

De maatvoering blijft lastig. Zo wordt er ook gezegd dat een Shohin een bonsai is die in de handpalm past. Over het algemeen wordt er met deze regels soepel omgegaan.

Materiaal

Een manier om aan Shohin te komen is uiteraard ze te kopen. Deze komen meestal bij gespecialiseerde kwekers uit Japan vandaan. Een hele goede en veel goedkopere manier is marcottesen. Hierbij is het mogelijk om in een periode van 3-4 jaar een mooie bonsai op te kweken. Het is soms ook mogelijk om van één

plant meerdere marcotten te halen. Zaaïen en stekken is uiteraard ook mogelijk. Een nadeel is dat het veel langer duurt voordat er resultaat is maar daar staat tegenover dat vanaf de start het mogelijk is de opbouw ter hand te nemen zodat er vanaf de start gewerkt wordt aan een topper. Soms kan er in een tuincentrum een leuke vondst worden gedaan.

Pot

Potten zijn bij Shohin heel belangrijk. De regels omtrent de keuze zijn veel minder strak dan bij de andere maten en ook wat betreft de kleuren kan men alle kanten op. Bij Shohin is het maten van pot en boom erg belangrijk en er wordt ook vaak gekeken naar de kleur van de pot in combinatie met de bloemen, vruchten of de kleur van het loof. Gesteld kan worden dat naarmate de pot kleiner wordt de kleur en de vorm belangrijker zijn. In een opstelling is het van belang dat iedere pot anders is van vorm en van kleur. Bob en Bruno lieten een keur aan potjes zien en noemden ook de prijzen die daar bij horen. Deze lopen enorm uiteen, van tientallen euro's kunnen deze prijzen

oplopen tot vele duizenden euro's. Dit heeft uiteraard te maken met de kwaliteit maar vooral met de maker er van. In Japan is het niet ongevoel een potje te huren voor de duur van een show. De bonsai wordt dan in dit potje gezet en na afloop van de show er weer uitgehaald. Shohin staan alleen in hun 'kleine' pot tijdens een show. De rest van het jaar staan ze in een grotere pot.

Accentplanten

Belangrijk bij een opstelling zijn de accentplanten en ook hier geldt weer dat de kleur en de vorm van het potje enorm belangrijk zijn. Wat betreft de plantkeuze is alles mogelijk, van een duur gekocht plantje tot Wijk bij Duursteds mos! Het accentplantje moet uiteraard goed samengaan met de rest van de opstelling maar vertelt ook iets over het seizoen.

Tafels en kasten

Zo'n rek waar meerdere Shohin in of op staan wordt een kast genoemd. Kasten en tafels zijn uiteraard te koop maar in Nederland worden ook mooie tafels gemaakt. Een bekende is natuurlijk Casper den Ouden die

hele mooie tafels maakt. Tafels die uit Japan komen worden vaak in China gemaakt. In een kast hoeft niet persé een tafel onder iedere bonsai gebruikt te worden. Ook hoeven deze tafels niet allemaal anders te zijn. Het wordt anders erg onrustig.

Verzorging

Zoals al is genoemd staan Shohin niet het hele jaar in hun kleine tentoonstellingspot. Ze staan meestal in grotere potjes. Toch is de hoeveelheid grond erg weinig zodat uitdroging snel gebeurt. Op droge, zonnige dagen moet er meerdere malen per dag water gegeven worden. Oplossingen voor dit probleem zijn het aanleggen van een sproeisysteem met computer (bijvoorbeeld Gardena). Een andere oplossing is het plaatsen van de potjes in een grote bak die gevuld is met bijvoorbeeld oude Akadama of kleikorrels. Hierin staat dan het water waardoor de lucht om de Shohin heen vochtiger is. In de winter is bescherming tegen vorst uiteraard noodzakelijk omdat de kleine kluitjes snel geheel doorgevroren zijn. Overwinteren in een verwarmde omgeving is niet aan te raden omdat de boompjes hun winterrust nodig hebben.

De opstelling

Bruno en Bob vertelden dat ze zo'n 3 à 4 avonden nodig hadden voordat ze een optimale opstelling hadden opgezet. Bij het maken van de opstelling wordt eerst gekozen voor een thema, dat zal vaak het seizoen zijn. Vervolgens worden de

lees verder op pagina 8

NTC 2011

Zaterdag 26 november was het dan eindelijk zover, mijn deelname aan de New Talent Contest tijdens de NBS bij Lodder. Het afgelopen jaar heb ik hier hard voor getraind bij Bruno en uiteraard heel veel nieuwe kennis opgedaan.

Vooraf snelheid krijgen bij het bedraden heb ik veel moeten oefenen en bleek ook tijdens de NTC voor mij een groot struikelblok.

Voor de wedstrijd heb ik mezelf voorgenomen er van te gaan genieten en het vooral te zien als een training. Ik ging er dan ook niet vanuit te gaan winnen maar wilde uiteraard wel zo hoog mogelijk eindigen. Tijdens de verloting van de bomen baalde ik enorm van mijn toegewezen boom. Dit was in mijn ogen de moeilijkste boom.

Doordat ik de keus heb gemaakt om veel loof te laten zitten kwam ik behoorlijk in tijdnood te zitten, waardoor ik ook met tijdstress te maken kreeg. Hierdoor heb ik te snel moeten werken

waardoor ik een paar fouten heb gemaakt. De grootste fout was het ontbreken van een achtertak waardoor de boom vanaf de zijkant nogal plat was en vanaf de voorkant geen diepte gaf.

Toch ben ik tevreden met het resultaat gezien de boom die ik had geloot en de korte tijd die ik met bonsai bezig ben. Nog maar een jaar bezig en nu al meedoen aan een NTC vind ik best een prestatie.

Tevens heb ik weer veel geleerd en ben een ervaring plus een boom rijker. Ik denk dat ik juist gebaald had wanneer ik had gewonnen omdat ik zeker nog niet klaar ben voor de NTC bij de EBA. In mijn ogen is er een terechte winnaar gekozen die volgens mij Nederland goed kan vertegenwoordigen tijdens de EBA. Ik vond het in ieder geval erg gezellig en zeer leerzaam.

Volgend jaar weer een kans waaraan ik zeker weer wil meedoen.

Oscar Ramos

Boom van de maand

Boom van de maand voor november was de boom met jin en shari.

Bob richtte de tokonoma in met een bijzonder mooie Chaenomelis in een prachtige antieke handbeschilderde chinese pot.

Boom van de maand voor december zijn de naaldbomen

De tokonoma zal tijdens de december bijeenkomst door Joke worden ingericht met een Pinus mugo.

vervolg van pagina 7

bonsai uitgezocht die in dit thema passen en worden er combinaties gezet van vorm, kleur, stijl en soort. De bonsai moeten gelijkwaardig zijn wat betreft hun maturiteit, de uitstraling die ze hebben, maar niet precies gelijk. Er moet namelijk één boom zijn die de hoofdboom is, de mooiste of de belangrijkste. Het is niet toegestaan meerdere bomen te gebruiken van dezelfde soort, dus niet 2 of meer esdoorns. De gebruikte bonsai moeten of alle van een ander soort zijn of allemaal dezelfde soort. In een kast staan de naaldbomen altijd boven de loofbomen. Uiteraard is de basis van de opstelling weer een asymmetrische driehoek. Er is veel ruimte voor een opstelling nodig, minimaal 1.80 meter. Een opstelling zal meestal bestaan uit een kast en een accent. De accent kan ook weer gevormd zijn uit een Shohin en een accentplant.

Een scroll in het geheel is erg belangrijk. Deze 'vertelt' iets over de opstelling maar brengt ook de diverse elementen bij elkaar. Een scroll hangt in het midden en altijd iets dichterbij de hoofdboom, dus aan de korte zijde van de driehoek.

Tot slot is er wat geoefend met het maken van een opstelling waaruit al snel bleek dat er erg veel materiaal nodig is. Voor het maken van een opstelling met 5 à 6 boompjes zijn er al snel zo'n 40 Shohin nodig die allemaal tentoonstelling gereed zijn!

Aan het einde van de avond werden de door de deelnemers meegebrachte Shohin besproken en werd de avond afgesloten. Ik kijk nu al uit naar het vervolg van deze masterclass volgend jaar!

Tom van Wanum

Belangrijke data

13	maandag	17 december	lezing Pieter van Uden over pre-bonsai	17
14	dinsdag	14 januari	algemene ledenvergadering en nieuwjaarsborrel (in verband met de Noelanders 1 week eerder!)	14
15	woensdag	21 & 22 januari	Noelanders Trophy XIII	15
16	donderdag	18 februari	marcotteren en enten onder leiding van Bruno en Bob	16
17	vrijdag	17 maart	veiling	17
18	zaterdag	21 april	initiatie/TAP keuring	18
19	zondag	19 mei	werken aan eigen bomen onder collegiale begeleiding	19
20	maandag	16 juni	demo	20

Boom van de maand

één van de ingebrachte bomen wordt besproken door Bruno Wijman

17	december	naaldbomen	17
18	januari	binnenbonsai	18
19	februari	winterbloeiers	19
20	maart	shohin/mame	20
21	april	acers	21
22	mei	je favoriete bonsai	22
23	juni	azalea's	23